

جنگ شناختی

کیومرث اشترینان

کیومرث اشترینان، مدیرعامل بانک صادرات ایران

جنگ ۱۲روزه زمينه‌ای برای بازاندیشي و تحليل امنيتي مسئله نفوذ است. نبروهای امنيتي کشورها در جنگي بی‌پایان‌اند که از چشم همگان پنهان است. این مبارزه وجوه گوناگونی دارد که از تخليه تئوريک و تضعيف نيروی انساني تا نفوذ و عمليات را در بر می‌گیرد. سرمنشأ این مبارزه فکری می‌تواند تئوريسين‌هایی باشد که آشکار و نهان در خدمت دولت‌های خود قرار دارند. ما نمی‌دانيم چه می‌کنند و چگونه کارزار می‌کنند. اما از روی نشانه‌ها می‌توان ابعاد بازی‌های آنها را تا حدودی درک کرد. یک جلوه از این جنگ‌ها، جنگ‌های شناختی است؛ اینکه شما بتوانید چارچوب تحلیلی دشمن خود را تعيين کنید تا اولويت‌ها را در سياست‌گذاری‌هایش تغيير دهید، گام مهمی در مبارزات امنيتی است. «چارچوب تحلیلی»، یک دستگاه توليد فکر است و فراتر از تئوری است. دشمن فقط به افکار عمومی يا تغيير در نظرگاه‌های روشنفکران بسنده نمی‌کند، بلکه تصميم‌گیران اصلی و ازجمله مغز متفکر امنيتی‌ها را نیز هدف قرار می‌دهد. اما چگونه این کار را می‌کنند؟ یک روش فکری مهم قالب‌سازی چارچوب تحلیلی و تئوری‌پردازی امنيتی است که طی آن سامانه‌ای ايدئولوژيک برای اداره (administration) فراهم می‌شود تا همه اخبار تنها در درون یک دستگاه فکری معنی شود. می‌توان این را آفت اداره نامید. هر اداره‌ای (اعم از خدماتی، سياسي يا امنيتی) سلسله‌مراتبی دارد. این سلسله‌مراتب اداری اغلب به سلسله‌مراتب فکری تبديل می‌شود و پایینی‌ها از بالایی‌ها تغذیه فکری می‌شوند. پایینی‌ها به‌تدریج همان را می‌بینند که بالایی‌ها مایل‌اند ببینند. همان گزارش‌هایی را تدوین می‌کنند که مورد قبول بالایی‌ها باشد. هرچه سازمان بسته‌تر باشد، این آفت بیشتر است.

یادداشت

«مناره»: از دیپلماسی اتمی تا هاب

فناوری و بازرگانی خاورمیانه

حسن ارگی

رابزن بازگانی جمهوری اسلامی ایران در مجارستان

یادداشت مشترک محمدجواد ظریف و محسن بهاروند در گاردین، با معرفی طرح «مناره» (شبکه خاورمیانه برای تحقیقات و پیشرفت اتمی)، پیشنهادی تحول‌آفرین برای بازآفرینی گفتمان هسته‌ای در خاورمیانه ارائه کرده است. این طرح، فراتر از اهداف دیپلماتیک و خلق سلاح، بستری برای تقویت تجارت، بازرگانی و توسعه صنایع پیشرفته در منطقه فراهم می‌کند. با توجه به نقدهای مطرح‌شده و بازتاب‌های رسانه‌ای «مناره» نه‌تنها گامی برای صلح هسته‌ای، بلکه فرصتی برای ایجاد بازارهای جدید، جذب سرمایه‌گذاری و ارتقای جایگاه اقتصادی کشورهای منطقه است.

پتانسیل اقتصادی «مناره» در خاورمیانه

طرح «مناره» با ایجاد شبکه‌ای منطقه‌ای برای تحقیقات و توسعه هسته‌ای غیرنظامی، فرصت‌های بی‌سابقه‌ای برای تجارت و بازرگانی ایجاد می‌کند. فناوری هسته‌ای، از غنی‌سازی اورانیوم تا پزشکی هسته‌ای و مدیریت پسماند، صنعتی چندوجهی است که زنجیره قلمین گسترده‌ای را در بر می‌گیرد. تأسیس دفتر مرکزی و تأسیسات مشترک غنی‌سازی در کشورهای عضو، به معنای ایجاد زیرساخت‌هایی است که می‌توانند به هاب‌های صنعتی و تجاری تبدیل شوند. این زیرساخت‌ها، با جذب شرکت‌های بین‌المللی و منطقه‌ای، زمینه‌ساز انتقال فناوری، ایجاد اشتغال و تقویت صادرات خدمات فنی و مهندسی خواهند بود. به‌عنوان مثال، پزشکی هسته‌ای، یکی از حوزه‌های کلیدی طرح، بازاری رو به رشد در خاورمیانه دارد. تولید رادیوایزوتوپ‌ها برای تشخیص و درمان بیماری‌ها، نه‌تنها نیازهای داخلی کشورها را تأمین می‌کند، بلکه می‌تواند به صادرات با بهای‌های جهانی

منجر شود. ایران، با تجربه موفقی در این حوزه، می‌تواند نقش پیشرو را در این بازار ایفا کند.

یکشنبه ۱۲ مرداد ۱۴۰۴
۹ صفر ۱۴۴۷
۳ آگوست ۲۰۲۵
سال بیست‌ویکم
شماره ۵۱۷۲
۳۰ هزار تومان
۱۲ صفحه

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

گزارشی درباره بخش خانواده‌اولیای دم در پی اعلام گذشت از قاتل در پرونده «داریوش مهرجویی و همسرش»:

گذشت از «جان»

داغی که قتل مهرجویی بر دل سینما گذاشت

یادداشت

چالش خروج ارز توسط دانشجویان خارجی و پاسخ به وزیر بهداشت

علی رضادقیقی

وکیل پایه‌یک دادگستری

است. برای ترکیه به‌تنهایی، با ۳۰ هزار دانشجو، خروج ارز حدود ۳۰۰ میلیون دلار تخمین زده می‌شود.

در مقایسه، هزینه تحصیل هر دانشجوی پزشکی در دانشگاه‌های داخلی ایران (با احتساب یارانه‌های دولتی) سالانه کمتر از دو هزار دلار است. با این رقم می‌توان تمام ۱۱۰ هزار دانشجوی خارج از کشور را با هزینه‌ای معادل ۲۲۰ میلیون دلار در داخل آموزش داد که تنها ۱۲ درصد از خروج ارز فعلی است. این مقایسه نشان می‌دهد ادعای نبود ظرفیت، بدون بررسی اقتصادی دقیق مطرح شده است.

۳. خسارت‌های غریزری (فرار مغزها)

حدود ۵۰ درصد تا ۶۰ درصد دانشجویان ایرانی پس از تحصیل در خارج به کشور بازمی‌گردند که منجر به از دست رفتن سالانه ۵۵۰ تا ۶۶۰ میلیون دلار سرمایه انسانی در سال ۱۴۰۳ شده است (با فرض ارزش اقتصادی هر نیروی

یادداشت

«شرق» از تغییرات شعام و ایجاد شورای دفاع گزارش می‌دهد

بازتعریف معماری سیاسی و امنیتی

گزارش تشریک را در صفحه ۲ بخوانید

این گزارش را در صفحات ۱۰ و ۱۲ بخوانید عکس: سیدآریا لعلی

یادداشت

چالش خروج ارز توسط دانشجویان خارجی و پاسخ به وزیر بهداشت

متخصص ۱۰ هزار دلار در سال). این خسارت که معادل ۳۰ درصد بودجه سالانه وزارت بهداشت برای آموزش پزشکی است، نشان‌دهنده ضرورت سرمایه‌گذاری در ظرفیت‌سازی داخلی برای حفظ نخبگان است، نه پذیرش منفعلانه کمبود ظرفیت.

نقد ادعای نبود ظرفیت کافی

۱. ظرفیت فعلی دانشگاه‌های داخلی

در سال ۱۴۰۳، دانشگاه‌های علوم پزشکی ایران حدود هشت‌هزارو ۵۰۰ دانشجوی پزشکی، دندان پزشکی و داروسازی پذیرش کرده‌اند، درحالی‌که ظرفیت بالقوه با استفاده از زیرساخت‌های موجود (بیمارستان‌های آموزشی، آزمایشگاه‌ها و استادان) می‌تواند تا ۱۵ هزار دانشجو در سال افزایش یابد، مشروط به تخصیص بودجه مناسب. دانشگاه‌های آزاد اسلامی و پردیس‌های خودگردان نیز ظرفیت پذیرش ۱۰ هزار دانشجوی اضافی در رشته‌های پزشکی را دارند که تاکنون به دلیل سیاست‌های محدودکننده از آن استفاده نشده است. این ظرفیت‌ها نشان می‌دهد ادعای نبود ظرفیت کافی با واقعیت‌های موجود همخوانی ندارد.

۲. موانع غیرزیرساختی

بخش عمده محدودیت‌های پذیرش به سیاست‌های غیرعلمی مانند تأکید بیش از حد بر کنکور سراسری، اصلاح‌نشدن نظام سهمیه‌بندی و مقاومت در برابر جذب استادان جدید بازمی‌گردد.

یادداشت

پرونده اتباع و ضرورت واکاوی یک بی‌تدبیری تاریخی

جرم و ناامنی است و می‌تواند دشواری‌هایی برای کشور میزبان ایجاد کند. به‌ویژه در کشوری که درگیر برخی تنش‌ها و منازعات سیاسی-امنیتی است، این مبحث اهمیت بیشتری می‌یابد. بااین‌حال، به نظر می‌رسد متولیان امر درباره مهاجرت اتباع به‌طور کامل مستقل از این امر مهم تصمیمات کلان خود را گرفته و اعتنایی به این مقوله نداشته‌اند. کمترین کار در این زمینه اعمال نظارت بر جریان ورود اتباع، جلوگیری از ورودهای غیرمجاز و برخورد سخت‌گیرانه با هرگونه رفتار مجرمانه از طرف جمعیت مهاجر بوده که حتی از این کمترین کارها هم دریغ شده است.
۵- درباره پرونده مهاجرت اتباع هرگز سندی به‌عنوان سیاست‌های کلی یا مشابه آن تدوین نشده و هر دولتی براساس ذهنیات و سلیقه خود با این موضوع رویه‌رو شده است. طرح ایجاد سازمان ملی مهاجرت شاید تنها اقدام در مسیر تدوین برنامه و مشخص‌کردن سیاست‌های کلی مرتبط با پرونده باشد؛ اما این اقدام هم درگیر سیاسی‌کاری‌های خاص خود شد و حتی نگرانی‌هایی را دامن زد، زیرا به نظر می‌رسید دولت وقت بیشتر از اینکه دنبال قانونمندکردن و برخورد سنجیده با پرونده اتباع باشد، به فکر تسهیل جریان مهاجرت است. مایه شگفتی است که برای پرونده‌ای با عمری بیش از نیم‌قرن که با جابه‌جایی و اسکان و اشتغال جمعیتی بیش از ۱۰ درصد جمعیت کل کشور مرتبط است، کسی به فکر تدوین سندی از نوع سیاست‌های کلی و راهبرد نباشد!
۶ - پذیرش اتباع کشور همسایه به‌ویژه اگر در مقیاس وسیع انجام شود، در همان قدم اول نیازمند جلب رضایت صاحبان اصلی کشور است. اول باید از مردم سؤال شود آیا حاضرند آب و نان اندک خود را با میهمانان شریک شوند؟ اما در چند دهه گذشته هیچ‌گاه از مردم در این زمینه بسیار مهم نظرخواهی نشده است، مردم ایران به‌ویژه در سال‌های اخیر که با بی‌تدبیری دولت گذشته، جمعیت مهاجر با تخری نجومی افزایش یافت، هزینه‌های این حضور را درک کردند. آنان به‌وضوح دیدند بخش مهم باران‌ای که دولت‌مردان مدام به رخ مردم می‌کشند و منت بر سرشان می‌گذارند، نصیب جمعیت مهاجر می‌شود و حتی در برخی مناطق ناگزیر می‌شوند فرزندان‌شان را به مدارس غیردولتی بفرستند، زیرا مدارس دولتی با پذیرش کودکان مهاجران، دیگر جایی برای فرزندان آنان ندارند.

گفت‌وگوی احمد غلامی با علیرضا بهتونی درباره ناسیونالیسم میهن دوستی دموکراتیک

۶

برگزیده‌ها

در نخستین برنامه رسمی سفر به پاکستان انجام شد

ادای احترام پزشکيان به اقبال لاهوری

۳

روایت زندگی و فعالیت‌های حمید مرادی، فعال محیط‌زیست جان‌باخته، از زبان خانواده، دوستان و همکارانش

«ژیانگه» حمید

۸

مدیرعامل بانک صادرات ایران: ۱۴۰۳ سال تحقق وعده‌ها و تثبیت دستاوردها بود

سال ماندگار «وبصادر»

۴

گفت‌وگو با فرناندا تریاس، نویسنده اوروگونه‌ای به مناسبت ترجمه آثارش در ایران

فروپاشی بی‌سروصدای جهان!

۱۱

واکنش به کارت هدیه جنجالی و توصیه به ستاره تنیس روی میز

عالمیان: تمرکز م روی کارهای بزرگ است

۹

شایعه بازگشت به قدرت لاریجانی و انتصاب جنجالی

جدال عقلانیت در برابر خلوص انقلابی؟

۳

یادداشت

تصمیم سخت صادق

پیشنهادی خیرخواهانه برای وزیر راه و شهرسازی

علی اعطا

فرزانه صادق مالواجرد در موقعیت دشواری قرار گرفته است. او در همین هفته باید تصمیم سختی بگیرد و از میان سه گزینه معرفی‌شده توسط شورای مرکزی سازمان نظام مهندسی ساختمان کشور، یکی را برگزیند و برای صدور حکم به رئیس‌جمهور پزشکيان معرفی‌کند. در برابر او، به تعبیر اخوان ثالث، سه ره پیداست. او می‌تواند با دستاویز اختلاف رای میان مقومی و حناچی، اولسی را که پیش‌تر موقتاً، و در زمان برگزاری انتخابات، با وجود شائبه تعارض منافع سرپرست این سازمان بوده است، به رئیس‌جمهور معرفی کند و با انتخاب گزینه نزدیک به نماینده‌ای، که شمشیر استیضاح را برای وزیر از رو بسته است، شاید به وعده‌ای، چند صباحی از تیررس استیضاح در امان بماند. مقومی، عضو فهرست شورای هماهنگی اصول‌گرایان استان قم در انتخابات ۱۴۰۲ مجلس بوده است. فرزانه صادق می‌تواند پیروز حناچی، گزینه نزدیک به دولت را برگزیند. او که معاون نظام مهندسی وزارت مسکن در دوران خاتمی، دبیر شورای عالی شهرسازی و معماری کشور در دوران روحانی و شهردار تهران در دوره شورای اصلاح‌طلب تهران بوده است و در این دوره، رکورد رای در سازمان نظام مهندسی ساختمان در مرحله انتخابات هیئت‌مدیره شکسته است، می‌تواند او را برای صدور حکم به پزشکيان معرفی‌کند.

خانواده محترم مصطفوی

درگذشت

مر حوم مهندس دار یوش مصطفوی

رئیس اسبق فدراسیون فوتبال ایران را

صمیمانه تسلیت عرض می‌کنیم. از خداوند

سبحان برای آن مرحوم غفران و برای شما

و سایر بازماندگان صبر آرزومندیم.

اکبر امیر خانی و خانواده

۵

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق

روزنامه شرق